

Nr 164.

Av herr Ståhl, angående upphörande av försvarets centrala organisationskommittés verksamhet, m. m.

Sedan mer än fyra år tillbaka har vid försvarets truppförband bedrivits en omfattande rationaliseringsprocess, ledd av en underavdelning av statens organisationsnämnd, nämligen försvarets centrala organisationskommitté (FCO). Hittills har man i huvudsak sysslat med arméns infanteriregementen, och nyligen ha påbörjats studier och rationaliseringsverksamhet även vid övriga truppslag och försvarsgrenar. — Enligt framlagda förhandskalkyler, skulle stora ekonomiska fördelar vinnas genom rationaliseringen.

Åtskilliga ändamålsenliga reformer ha genomförts på FCO:s förslag, som ock i flera fall inneburit upptagandet av tidigare uttalade militära önskemål. I fråga om den mera genomgripande rationaliseringsprocessen vid truppförbanden ha dock kommittéförslagen av flera skäl icke tillvunnit sig odelat förtroende.

Från militärt håll har man uttalat tvekan gentemot det förhållandet, att kommittén helt tagit sikte på fredsförhållandena utan tillräckligt hänsynstagande till den viktiga frågan om förhållande vid eventuell mobilisering. Genom borttagande av kvalificerad personal på nyckelposter och genom åtgärder på förvaltningsområdet anses den s. k. rationaliseringen ha medfört allvarliga men med hänsyn till krigsberedskapen.

Icke heller ha de stora ekonomiska förväntningarna infriats. Sålunda uppgavs i pressen hösten 1947, att vid de nio infanteriregementen, som då undergingo rationalisering, medförde denna en årlig medelkostnadsökning av omkring 2 000 kronor för varje regemente. Hänsyn har då ej tagits till de betydande kostnaderna av engångsnatur — genomgripande byggnadsförändringar, kommitténs årslånga organisationsundersökningar m. m.

Denna avvikelse mellan beräknat och verkligt ekonomiskt resultat berodde till stor del därpå, att förhandskalkylen byggde på en nedskärning av handräkningsstyrkan till 53 man vid varje regemente från beräknade 83. I verkligheten utgjorde handräkningsstyrkan vid de nio berörda regementena, då FCO:s rationaliseringsprocess började, i medeltal endast 61 man. Återstoden var »bortrationaliserad» genom militärmyndigheternas egen försorg.

Kostnadsökningar uppstodo bl. a. genom utbyte av billig militär arbetskraft, arvodister, mot dyrare civil.

Under sina organisationsundersökningar har FCO givetvis vunnit många värdefulla erfarenheter, som böra komma försvaret till godo. Detta synes

emellertid kunna ske på ett smidigare och billigare sätt än genom en permanent, dyrbart arbetande kommitté med en stor stab av tjänstemän. På grundval av de vunna erfarenheterna synes rationaliseringsarbetet i framtiden lämpligen kunna utföras av de militära myndigheterna, eventuellt i samråd med statens sakrevision.

På grundval av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta,

att försvarets centrala organisationskommittés verksamhet upphör,

att den fortsatta rationaliseringsverksamheten vid försvarets staber och förband uppdrages åt respektive försvarsgrenschefer i samråd med statens sakrevision, samt

att å sjunde huvudtiteln äskade belopp för statens organisationsnämnd — avlöningar och omkostnader — minskas med det belopp, som beräknats för FCO:s verksamhet.

Stockholm den 21 januari 1949.

Manne Ståhl.